

TRIBUNALUL BRILA

DOSAR 2658/196/2015

Banca Românească vs. S.M. Costel

Secția a II-a Contencios Administrativ și Fiscal

Hotărârea nr. 201/2016 din data de 15.09.2016

TRIBUNALUL

Asupra apelului civile de față:

Prin sentința civilă nr. 8761/3.12.2015 pronunțată de Judecătoria B_____ în dosarul nr. XXXXXXXXXXXXXXXX a fost respinsă acțiunea formulată de reclamantul S_____ M. C_____, în contradictoriu cu intimata B_____ R_____ SA.

Pentru a pronunța această sentință instanța de fond a reținut în fapt următoarele:

Prin contractul de credit bancar nr. B0025760/08.09.2008 B_____ R_____ SA a acordat reclamantului un credit în sumă de xxxxx CHF pe o perioadă de 300 luni.

Împrumutul a fost pus la dispoziția reclamantului în valuta CHF, suma fiind virată în contul reclamantului la data de 09.09.2008 (f.120)

Potrivit art. 5.1 din contract pentru creditul acordat reclamantul trebuia să plătească un comision de administrare a creditului 2.000% flat calculat asupra sumei creditului contractat, care se achită din credit la data efectuării primei utilizări.

Potrivit art. 6 din contract, pentru creditul acordat, împrumutatul trebuia să plătească o dobândă fixă de 5.9000% pentru primele 6 luni din perioada de creditare, după care va plăti o dobândă variabilă a băncii, compusă din dobânda de referință a băncii la care se adaugă marja de 5,1550 %, dobânda fiind revizibilă în funcție de evoluția dobânzii de referință a băncii.

La solicitarea reclamantului la data de 11.09.2010, s-a încheiat Actul Adițional nr. 1 la contractul de credit pentru restructurarea sumei totale de rambursat, iar prin contractul de credit bancar nr. B0037515/11.10.2010 a fost acordat reclamantului un credit de restructurare în sumă de 3373 CHF fără dobândă, pentru achitarea dobânzii creditului inițial.

Instanța de fond a reținut că împrumutul a fost acordat în franci elvețieni și urmează a fi restituit în aceeași valută astfel cum reclamantul s-a obligat prin contract. Instanța nu a reținut faptul că reclamantul nu a înțeles la data semnării contractului, faptul că un credit în valută implică un anumit risc valutar, rezultat din fluctuația cursului de schimb.

Prin adresa nr. 2006/02.09.2010, părțile l-au informat pe reclamant că banca a implementat prevederile OUG 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori, modificările privind structura ratei de dobândă variabilă și a ratei de dobândă penalizatoare (f.20).

Prin Actul adițional la contractul de credit bancar nr. B0025760/08.09.2008, rata dobânzii variabile care se aplică la soldul creditului este compusă din Indicele de Referință Robor/Euribor/Libor la 3 luni, potrivit monedei creditului, la care se adaugă Marja Băncii în cuantum de 7,965%.

Instanța a reținut de asemenea că Actul adițional transmis reclamantului nu a fost semnat, dar nici nu a fost denunțat conform art. II alin. 2 din Legea nr. 288/2010, potrivit căruia actele adiționale nesemnate de către consumatori sunt considerate acceptate tacit.

Astfel instanța a reținut că prin acest act adițional la contractul de credit au fost modificate prevederile contractuale în conformitate cu prevederile OUG 50/2010, fiind modificate inclusiv prevederile referitoare la dobânda variabilă, modalitatea de calcul și de plată a acesteia.

Instanța a reținut de asemenea că dobânda variabilă se calculează în funcție de indicele de referință la 3 luni la care se adaugă marja băncii de 7,965% care este compusă din marja existentă în contractul inițial și diferența dintre valoarea dobânzii de referință și valoarea indicelui de referință valabil la data de 21.06.2010, fără a se modifica nivelul dobânzii datorat de reclamant.

Cu privire la clauza privind comisionul de administrare instanța a reținut că potrivit art.5.1 lit. a, din contract, pentru credit, împrumutatul plătește băncii comision pentru administrare, pentru care s-a perceput suma de 814 CHF, comision care este permis de lege, acesta fiind exprimat _____ astfel ca aceasta nu este o clauza abuzivă.

Pentru aceste considerente, instanța a respins ca neîntemeiată acțiunea formulată de reclamant și a respins și capătul de cerere accesoriu privind restituirea sumelor achitate în temeiul clauzelor contestate și nu a mai analizat prescripția dreptului material la acțiune privind restituirea sumelor reprezentând diferența de curs valutar și a sumei de 814 CHF percepută cu titlu de comision de administrare.

Impotriva acestei sentințe în termen legal a declarat apel reclamantul criticând-o pentru netemeinicie și nelegalitate.

În dezvoltarea motivelor de apel, apelanta susține că OUG 50/2010 nu a creat pentru bănci posibilitatea de a modifica unilateral dobânda acest lucru fiind o încălcare gravă a principiului consensualismului în formarea acordului de voință prevăzut de art. 969 C. civ, dobânda fiind tocmai de esența contractului care nu poate fi modificată decât prin acordul ambelor parti.

Potrivit art. 95 alin. (4) din O.U.G. nr. 50/2010, se interzice introducerea în actele adiționale a altor prevederi decât cele din prezenta ordonanță de urgență, introducerea în actele adiționale a oricăror altor prevederi decât cele impuse de prezenta ordonanță de urgență fiind considerate nule de drept, iar potrivit alin. (5), nesemnarea de către consumator a actelor adiționale prevăzute la alin. (2) este considerată acceptare tacită.

Potrivit art. 40 alin. (3), în cazul modificărilor impuse prin legislație, nesemnarea de către consumator a actelor adiționale prevăzute la alin. (1) este considerată acceptare tacită. În acest caz se interzice introducerea în actele adiționale a altor prevederi decât cele impuse prin legislație. Introducerea în actele adiționale a oricăror altor prevederi decât cele impuse prin legislație sunt considerate nule de drept.

Nu se consideră acceptare tacită ne semnarea actelor adiționale în cazul în care consumatorii au obiecțiuni, iar acceptarea tacită se referă numai la modificările impuse prin legislație, nu la orice modificări aduse de bănci prin actele adiționale. În speță modificările aduse de pârâtă prin act adițional, neprevăzute de O.U.G. nr. 50/2010, nu pot fi considerate acceptate tacit de reclamant.

Dobânda variabilă este o dobândă ce se poate modifica pozitiv sau negativ pe durata creditului și variază în funcție de anumiți indicatori de creditare stabiliți periodic de organismele competente la nivel național sau european. Acești indicatori, RUBOR, LIBOR și EURIBOR sunt indicatori de referință ce sunt folosiți și în stabilirea, de către bănci, a dobânzilor acordate la depozite.

Ca urmare, în mod greșit instanța a respins acest capăt de cerere pe ideea ca banca putea să modifice unilateral dobânda.

În mod greșit instanța a respins și capătul 2 de cerere privind restituirea "comisionului de administrare" arătând că acesta este permis de lege și este stipulat _____.

Instanța nu a observat că acest "comision de administrare" este comision de acordare a creditului fiind de 2 % din suma creditului și nu este deloc clar care este scopul cu care i-a încasat banca reclamantului suma de 814 CHF, chiar de la acordarea creditului, astfel că pentru aceasta suma plătește și dobânda.

În combaterea criticilor formulate intimata B_____ R_____ SA-Membră a Grupului Național Bank of Greece a arătat prin întâmpinarea formulată că modificarea adusă prevederilor contractului de credit bancar încheiat cu reclamantul prin act adițional a fost o modificare legislativă impusă de legiuitor prin prevederile OUG 50/2010 și Directiva 2008/48/CE. În consecință de la data intrării în vigoare a acestui act adițional nu se mai poate vorbi de clauze abuzive în cuprinsul contractului de credit.

Considera sentința pronunțată pe fondul cauzei că legală și temeinică și pentru restul dispozițiilor prin care s-a respins cererea de denominare a creditului în valoare de 40.700 CHF în lei la cursul de schimb CHF/leu de la data acordării împrumutului -08.09.2008- și restituirea sumelor încasate în plus actualizate cu dobânda legală și indicele de inflație.

Cu referire la petitele de cerere prin care reclamantul solicită constatarea caracterului abuziv al clauzei prevăzută la art. 6 din contractul de credit în ceea ce privește dobânda variabilă după primul an de creditare instanța în mod corect a constatat legalitatea acestei clauze.

La art. 6 privind dobânzi din Contractul de credit bancar ipotecar nr. B0025760/08.09.2008 alin. 1-7 s-au prevăzut condițiile și modalitățile de plată ale dobânzii datorată pentru creditul pe care B_____ l-a pus la dispoziție reclamantilor.

Prevederile art.6 alin.1 lit.a din contract sunt exprimate într-un limbaj clar inteligibil și a căror înțelegere nu necesită cunoștințe tehnice de specialitate bancară.

Reclamantul este în eroare atunci când susține că dobânda contractuală variabilă nu este stabilită pe criterii obiective și nu este redactată într-un limbaj accesibil așa cum impun dispozițiile art. 4 alin.6 din Legea 193/2000, dispozițiile art.3 din OUG nr. 21/1992.

Acest lucru este vădit nereal și nedovedit întrucât atât în Contractul de credit, cât și în Actul adițional încheiat în temeiul OUG nr. 50/2010 este menționat, că dobânda variabilă a băncii este revizibilă, și se raportează la un criteriu obiectiv, respectiv în funcție de indicele de referință

LIBOR/EURIBOR/ROBOR la 3 luni, iar periodicitatea de aplicare a acestui indice este la 3 luni (acesta modificandu-se, in sens crescător sau descrescător, in funcție de cotația din acel moment).

De asemenea este inadmisibil capătul de cerere prin care reclamantul solicita calcularea dobânzii pe viitor având in vedere dobânda fixa de 5.9% pe an .

Dobânda variabila aplicabila creditului este revizuibila si se raportează la un criteriu obiectiv , respectiv in Funcție de indicele de referința LIBOR/EURIBOR/ ROBOR la 3 luni, iar periodicitatea de aplicare a acestui indice este la 3 luni .

Legalitatea acestei clauze rezulta din dispozițiile din OUG nr. 50/2010 care se coroborează cu dispozițiile art. 93* lit g) din OG nr. 21/1992 și care se regăsesc in contractul de credit in litigiu. Potrivit art. 93' lit g) din OG nr. 21/1992 " în contractele de credit cu dobândă variabilă se vor aplica următoarele reguli:

-variația ratei dobânzii trebuie să fie independentă de voința furnizorului de servicii financiare, raportată la fluctuațiile unor indici de referință verificabili, menționați în contract, sau la modificările legislative care impun acest lucru;

-dobânda poate varia în funcție de dobânda de referință a furnizorului de servicii financiare, cu condiția ca aceasta să fie unică pentru toate produsele financiare destinate persoanelor fizice ale operatorului economic respectiv și să nu fie majorată peste un anumit nivel, stabilit prin contract;

-formula după care se calculează variația dobânzii trebuie indicată în mod expres în contract, cu precizarea periodicității și/sau a condițiilor în care survine modificarea ratei dobânzii, atât în sensul majorării, cât și în cel al reducerii acesteia;..."

Clauza art. 1.2.2.1 din actul adițional prin care a fost modificata conform voinței legiuitorului prevederea art. 6 referitoare la dobânda variabila din contractul de credit bancar a respectat întocmai si in totalitate prevederea art. 37 alin.1 lit.a din OUG nr.50/2010.

Examinând sentința atacată prin prisma criticilor formulate dar și din oficiu sub toate aspectele , în conformitate cu dispozițiile art. 476 NCPC Tribunalul constată că apelul este fondat în parte. Potrivit art. 4 din Legea 193/2000; - o clauza contractuală care nu a fost negociata direct cu consumatorul va fi considerata abuziva daca, prin ea insasi sau impreuna cu alte prevederi din contract, creeaza, in detrimentul consumatorului si contrar cerintelor bunei-credinte, un dezechilibru semnificativ intre drepturile si obligatiile partilor; - o clauza contractuală va fi considerata ca nefiind negociata direct cu consumatorul daca aceasta a fost stabilita fara a da posibilitate consumatorului sa influenteze natura ei, cum ar fi contractele standard preformulate sau conditiile generale de vanzare practicate de comercianti pe piata produsului sau serviciului respectiv; - faptul ca anumite aspecte ale clauzelor contractuale sau numai una dintre clauze a fost negociata direct cu consumatorul nu exclude aplicarea prevederilor prezentei legi pentru restul contractului, in cazul in care o evaluare globala a contractului evidentiaza ca acesta a fost prestabilit unilateral de comerciant. Daca un comerciant pretinde ca o clauza standard preformulata a fost negociata direct cu consumatorul, este de datoria lui sa prezinte probe in acest sens.

In consecință având în vedere aceste dispoziții , instanța de fond avea obligația de a verifica dacă clauzele prevăzute la art. 9 pct.1; art.6 pct.1 lit.a din contractul de credit bancar nr. B0025760/8.09.2008 și clauza prev. de art. 1.2.2.1 din Actul adițional din 2.09.2010 prin ele

însele sau împreună cu alte clauze creează în detrimentul consumatorului și contra cerințelor buneii credințe un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților.

În speță, contrar celor reținute de instanța de fond, posibilitatea unilaterală a băncii –intimate de a modifica procentul de dobândă variabilă curentă contractuală nu are un fundament obiectiv și nu este determinat pe baza unor criterii obiective de natură a da posibilitatea apelantului de a previziona majorarea procentului de dobândă variabilă.

Astfel că fără a explica pe baza unor criterii obiective modalitatea de creștere a dobânzii variabile după primul an contractual, intimata a încunoscintat apelantul de creșterea dobânzii de la 5,9% pe an la 7,965% pe an, dezechilibru economic semnificativ între drepturile și obligațiile părților fiind evident. Caracterul negociat al unui contract de credit nu poate fi apreciat doar prin simpla semnare a acestuia deoarece părțile nu se află pe poziție de egalitate, nici în ceea ce privește cunoștințele de specialitate, nici în ceea ce privește puterea de negociere, banca fiind un profesionist iar consumatorii simple persoane fizice care nu au posibilitatea să negocieze în cunoștință de cauză contractul ci doar să-l semneze sau nu.

Simpla informare a consumatorului în legătură cu prevederile contractului nu echivalează în nici un fel cu negocierea lui.

Pentru aceste considerente Tribunalul constatând caracterul abuziv al acestor clauze va dispune înlăturarea lor.

Analizând și clauza prevăzută de art. 9 pct.1 din contractul de credit bancar nr. B0025760/8.09.2008, care prevede că eventualele diferențe de schimb valutar sunt în sarcina împrumutatului, prin prisma dispozițiilor art. 4 din Legea 193/2000, Tribunalul constată că și această clauză este abuzivă întrucât raportat la momentul încheierii contractului și la circumstanțele acestuia precum și al caracterul său prestabilit și impus consumatorului fără a-i acorda posibilitatea influențării naturii acesteia, determină un dezechilibru major între drepturile și obligațiile asumate de către părți, când practic riscul valutar este suportat exclusiv de împrumutat cu toate consecințele negative asupra posibilității de respectare a obligațiilor contractuale. Caracterul abuziv al acestei clauze rezidă în faptul că obligă consumatorul să se supună unor condiții contractuale despre care nu a avut posibilitatea reală să ia cunoștință la data semnării contractului.

În speță omisiunea intimatei de a informa apelantul în calitate de consumator asupra riscului de hipervalorizare a CHF, fenomen previzibil pentru experții financiari ce activează în cadrul băncilor, dat fiind faptul că CHF este o monedă instabilă, iar la momentul încheierii contractului aceasta era la un minim istoric, creșterea valorii față de moneda națională inevitabilă, constituie o încălcare a obligației de consiliere sever sancționată de dreptul european și național.

Așa fiind clauza prev. de art. 9 pct.1 din contractul de credit punând în sarcina împrumutatului –apelantul în cauză –eventualele diferențe de schimb valutar denaturează raportul juridic obligațional prin îngreunarea excesivă a situației acestuia conferind băncii un avantaj economic vădit disproportionat.

Pentru aceste considerente, Tribunalul va dispune de asemenea înlăturarea acesteia din contract și va obliga banca să restituie reclamantului –apelant sumele încasate de la încheierea

contractului ca efect al creșterii cursului de schimb CHF/leu față de momentul încheierii contractului.

Cât privește denominarea creditului și obligarea intimitei să convertească în lei creditul acordat în franci elvețieni la cursul de la data acordării împrumutului, Tribunalul reține că prevederile contractuale respectă întru totul textul de lege incident respectiv art. 1579 c.civ.(sub imperiul căruia a fost încheiat contractul) . Fiind vorba despre însuși obiectul cauzei și al contractului, apelantul-reclamant și-a asumat întrucât-va riscurile variației monedei în care a contractat pentru 300 luni alegând de bună voie moneda. Așa fiind instanța nu are dreptul să intervină în acordul de voință al părților sub acest aspect în lipsa unui temei legal.

In caz contrar , dacă s-ar permite accesul brutal al instanței în acordul de voință al părților, ar însemna că ea să modifice unilateral această clauză în funcție de interesul împrumutaților, nesocotind manifestarea duală de voință pe care o presupune perfectarea unui contract.

Pentru considerentele expuse Tribunalul va respinge acest capăt de cerere precum și pe cel referitor la restituirea sumelor încasate reprezentând comision de administrare credit, acest comision fiind legal așa cum rezultă din dispozițiile OG 50/2010.

In consecință, în temeiul dispozițiilor ar. 480 NCPC Tribunalul urmează să admită în parte apelul formulat și să modifice în parte sentința atacată în sensul că va admite în parte cererea și va constata caracterul abuziv al clauzei prev. de art.9 pct.1 din Contract de credit bancar nr. B0025760/8.09.2008 privind "eventualele diferențe de schimb valutar sunt în sarcina împrumutatului" și dispune înlăturarea acesteia și va obliga pârâta să restituie reclamantului sumele încasate de la încheierea contractului ca efect al creșterii cursului de schimb CHF/leu față de data încheierii contractului de credit. De asemenea va constată caracterul abuziv al clauzei prev.de art 6 pct.1 lit.a din contractul nr.B0025760/8.09.2008 constând în aceea că " dobânda fiind revizibilă în funcție de evolutia dobânzii de referință a băncii"și dispune înlăturarea acestora și va constată caracterul abuziv al clauzei prev. de art. I.2.2.1 din Actul adițional din 2.09.2010 constând în :modificarea unilaterală a marjei băncii la 7,965%. Obligă pârâta să restituie reclamantului sumele achitate de aceștia în temeiul clauzelor abuzive și va respinge celelalte capete de cerere ca nefondate.

PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII

DECIDE

Admite în parte apelul formulat de apelantul S _____ M. C _____, domiciliat în B _____, _____, _____, _____ convențional Cabinet Avocat Purcăreata F _____, cu sediul principal în București, _____ . 14, _____ sediu secundar în Constanta, loc. O _____, _____, împotriva sentinței civile nr. 8961/3.12.2015 pronunțată de Judecătoria B _____ în dosarul nr. XXXXXXXXXXXXXXX, în contradictoriu cu intimata B _____ R _____ SA, cu sediul în Bucuresti, _____ . 11, sector 2, Eurotower Building, _____ și 7.

Modifică în parte sentința în sensul că:

Admite în parte cererea și constată caracterul abuziv al clauzei prev. de art.9 pct.1 din Contract de credit bancar nr. B0025760/8.09.2008 privind "eventualele diferențe de schimb valutar sunt în sarcina împrumutatului" și dispune înlăturarea acesteia.

Obligă pârâta să restituie reclamantului sumele încasate de la încheierea contractului ca efect al creșterii cursului de schimb CHF/leu față de data încheierii contractului de credit.

Constată caracterul abuziv al clauzei prev.de art 6 pct.1 lit.a din contractul nr.B0025760/8.09.2008 constând în aceea că " dobânda fiind revizuibilă în funcție de evoluția dobânzii de referință a băncii"și dispune înlăturarea acestora.

Constată caracterul abuziv al clauzei prev. de art. I.2.2.1 din Actul adițional din 2.09.2010 constând în :modificarea unilaterală a marjei băncii la 7,965%.

Obligă pârâta să restituie reclamantului sumele achitate de aceștia în temeiul clauzelor abuzive.

Respinge celelalte capete de cerere ca nefondate.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică de la 30 Iunie 2016.

Președinte,

A_____ C_____

Judecător,

D_____ V_____

Grefier,

M_____ S_____